

BUDA-PESTA

24 Octomvre st. v.
5 Nomvre st. n.

Va eși duminică.

Redact. : strad'a Havas nr. 1.

Nr. 43.

ANULU XII.
1876.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl. ; pe $\frac{1}{4}$ de
anu 2 fl. 70 cr.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Pregatiri la infiintierea unui teatru nationalu.

(S'a cetitu in adunarea din Lugosiu a Societății pentru fondu de teatru romanu.)

(Fine.)

Norulu nu este asiá de desu, încâtu sè nu se véda prin elu puțin azuru.*)

„Mioriti'a“ nu stà singura in literatur'a noastră poporala. „Mesterulu Manoli“ si altele a facutu dimpreuna cu ea o caletoria prin tóte literaturile natiuniloru civilisate. Acésta admirabila de frumósa traditiune a storsu lacrimile tuturoru popóreloru straine.

Ce frumseti, ce imagini poetice!

Nu se póte intipuí unu típetu mai infioratoriu, esprimatu cu mai multa arte, decâtu alu sóciei lui Manoli, pe care barbatulu ei — orbitu de o credintia desiérta — o ingrópa de víua in zidulu manastirii.

Par cà s'ar audí unu clopotielu, care in mijloculu noptii furtunóse destépta pe sateni, anuciandu-li unu pericolu mare :

— Manoli, Manoli,
Mestere Manoli,
Zidulu reu me stringe,
Peptulu mi se frange,
Puiusioru-mi plange,
Viéti'a mi se stinge! . . .

Anim'a ni incéta a palpitá . . . Sangele ni

se inchéga in veni . . . Ne cutremuràmú . . .
Grozavu!

Unde e poetulu care a zugravitu mai cumplitu unu tablou cá si acest'a!?

Poesi'a noastră poporala are o multime de eroi mai mici si mai mari. Numai despre Novacesci se canta unu numeru mare de balade. încâtu adunate tóte aceste la olalta, din ele s'ar poté compune o epepea poporala, precum — se afirma cà — s'a compusu si „Iliad'a“ lui Homer din fragmentele creatiuniloru Musei poporale.

Intr'un'a din aceste Gruia lui Novacu se descrié astu-felu :

Nici nu-i naltu, dar nici nu-i grosu,
Cum e omulu mai frumosu ;
Dar voiniculu e ososu,
Cum te prinde, cum pici josu.
E cam negru, roscovanu,
Cugeti cà-i unu capitaniu.
Si se uita pe sub gene,
Lumea de elu câtu se teme :
De trei palmi e latu in frunte,
Si nu pré vorbesce multe ;
Pe din susu de gurisióra
Are mandre muscióre,
Si din siele in calcáie
In calciune de anglia ;

*) Traducere de N. N. Nenovici, in „Romanulu“, de la 7 aug. 1876.

D'are in clabetiu o pétra,
De ajunge tiéra 'ntréga. *)

Ér despre lupt'a lui Gruia si Novacu cu
turcii aceea-si balada canta astu-felu :

— Gruia, Gruia, fetulu meu,
Uita-te la tatalu teu,
Si prepade turculeti,
Cà nu-su vrednici nici de-unu pretiu!
Tu la margini tine-te,
Si la mijlocu lasa-me . . .

Gruia stà intr'unu picioru,
Taia turci cá la bujoru;
Pan' stà bine p'amendóue,
A taiatu o suta 'n dóue;
Candu se radiemá 'n calcâie,
Turcii zacu si peste-o mia.
Novacu merge rotogolu,
Culca turcii totu ocolu . . .
Intr'unu césu si jumetate
Nu avea pe cine bate . . . **)

Atât'a despre Novacesci, càci nu este sco-
pulu nostru de asta-data sè analisàmu aceste
figure eroice ale poesiei nóstre poporale.

Dar apoi ceialalti viteji! Iorgovanu „bra-
tiu de buzduganu,“ — Érculeanu „capitanu
Rimleanu,“ — Paunasiulu Codriloru, — Grue
Grozovanu, — Riscogelu, — Petru Vitézulu,
— Marcu, — Radu, — Tuduru, si ceialalti
nenumerati anonimi, — dimpreuna cu hai-
ducii Bujoru, Darie, Pinteá si altii.

Toti sunt câte o figura poporala, repre-
sintandu fía-care unu cercu de idei, o viétia
particularia, o lume separata.

Poporulu nostru inse nu canta numai pe
ómenii sei. Elu esprima prin cantece si simtie-
mintele stirnite intr'insulu de catra ómenii
altoru némuri. Va sè dica, Romanulu canta
pe toti ómenii cu cari vine in atingere.

Déca aceia i-a facutu vr'unu bine, elu
si-traduce bucurí'a in cantece vesele; ér déca
aceia l'au impilatu, elu si-vérsa amaraciunea
sufletului seu in doine triste.

Este unu ce caracteristicu pentru ingeni-
ulu poeticu alu poporului nostru, cà pe candu
de es. poporulu ungurescu nu posede nici o
balada despre vitejii sei, poporulu nostru
canta si acuma niste balade despre câti-va regi
unguresci.***)

Ér de cumva voimu sè scimu cum iubesc
poporulu nostru si sè cunóscemu limb'a amo-
rului seu, n'avemu decâtu sè cetimu doinele,
romantiele si baladele lui de amoru.

Din cele multe sè cetimu numai „Cuculu

si turturic'a,“ acestu dialogu plinu de frumu-
seti intre doi inamorati. Turturic'a dice cu-
cului, cà l'ar iubí, dar se teme de mam'a lui,
deci lu-svatuesce sè-i deie pace, càci la din
contra se va preface o azimióra; inse cuculu i
respunde, cà atunce si elu se va face unu va-
trarelu si va scóte azimior'a din focu. Turtu-
rica continuéza, cà ea s'a preface o trestí'a 'n
balta; cuculu respunde, cà elu inca se va face
unu ciobanasiu doinasiu, si va scóte trestí'a
din balta, sè-si faca unu fluerasiu. In urma
apoi turturic'a i spune, cà se va face o icóna
in biserica; cuculu apoi i respunde prin aceste
cuvinte inaurite de o poesía gingasia :

Ori cum te-i preface,
Totu nu ti-oiu dá pace,
Cà si eu m'oiu face :
Unu micu dascalasiu
La celu santu locasiu,
Si pe la icóne
Voiu duce poclóne,
Si m'oiu inchiná,
Si le-oiu sarutá,
De luni, care pica,
Pana duminica.
Ér candu te-oiu zarí,
Astu-felu ti-oiu graf :
Santa iconica,
Fà-te paserica,
Cá sè ne iubimu,
Sè ne dragostimu,
La nouru, la sóre,
In frundi la recóre,
La stele la luna,
In veci impreuna ! . . . *)

Si de la limb'a iubirii sè trecemu la acele
fiintie cari stirnescu amorulu, la femei.

Éta cum ni se zugravesce farmeculu fe-
meiloru, impressiunea loru a supra animei
barbatesci :

Graiulu dulce de muiere
Vérsa 'n sufletu mangaiere,
Si-i dà omului putere,
Cá sè faca totu pe vrere. **)

Este dara unu ce naturalu, cà poesía
nóstra poporala are o multime de figure feme-
iesci, care de care mai frumósa si mai admi-
rabila.

Aice gasimu pe „Iléna Braileana,“ care
-- aducêndu scire fratelui seu, cà turcii voru
taiá capulu ei, de cumva dinsulu nu va incetá
d'a-i omorí, dice acestuia urmatóriele cuvinte :

Las' sè-mi taie capulu meu,
Tu sè scapi poporulu teu! ***)

*—**) Marienescu, Balade t. I.

***) Marienescu : Balade I. II.

*—**) Alesandri.

***) Marienescu.

Cuvinte sublime! Demne de a fi scrise cu litere de auru in istori'a ori carei natiuni.

O adevărata eroina antica!

Dar mai intelnimu si alte figure femeiesci.

Éta „Ilónca!“ Intocmai cá strabun'a ei de odinióra, in locu de suferí o péta pe onórea ei, prefera a se omorí. Acésta Lucretia moderna, ajunsă in prinsóre turcésca, canta astu-felu:

Decātu sótia turciloru,
Mai curendu unu petriloru,
Sè fiu hrana pesciloru!*)

Si sarí in valurile Dunarii.

Dar éta si alta figura femeiesca! „Fét'a banului din Hatieg,“ o drama moderna, in care materialismulu jóca rolulu conducatoriu!

Séu „Iléna din Ardealu,“ acestu modelu de iubire conjugala. Si altele multe.

Si in sfirsitu, sè amintescu óre de principal'a creatiune de tipu femeiescu alu poesiei nóstre poporale? Cine nu cunósce acea gingasia, farmecatória si minunata fiintia, care se numesce Iléna Cosindéna!?

Ea este o dina cu peru auríu si cu privire farmecatória. E atátu de frumósa, incátu in sóre poti priví, dar in fati'a ei ba; paserile o *intimpina* in cale cu melodíile loru cele mai frumóse, florile se culca in drumulu ei, spre a-i serví cá covóre, balaurii se imblandiescu la vederea ei si se pitulescu, si fiii tuturoru imperatiloru vreu s'o aiba de sócia.

Comórele ei sunt nenumerate. Are trei feliori de imbracaminte: unulu cá ceriulu cu lun'a si cu stelele; altulu cá campulu cu florile; si alu treile cá marea cu valurile sale aurite de radiele sórelui.

A dice, cá o femeia este asiá de frumósa cá si Iléna Cosindéna, insémna cá ea e rupta din sóre, adeca e fiintia cerésca. **)

Acésta e Iléna Cosindéna!

Nici unu poetu din lume n'a inzestratu inca nici o fiintia femeiesca cu niste frumuseti atátu de admirabile.

Éta aventulu poesiei poporale romane!

Dar ceea ce cunóscemu noi pan'acuma din acésta poesía, este numai o parte din marea bogatia spirituala, ce poporul nostru posedea in acésta privintia.

Semne invederate, fragmente gasite pan'acuma dovedescu, cá acésta poesia e o mina inca plina de bogatti nevedite, si cá — prin

urmare — lucràrile nóstre intreprinse aru fi încoronate cu succésulu celu mai stralucitu. *)

Si de cumva vomu întórce luarea nóstra a minte in alta parte, spre ramulu celalaltu alu poesiei poporale romane, — de cumva vomu considerá pros'a poporala, manifestata prin povesti, vomu vedé cá pe acestu terenu avemu sè adunàmu comóre si mai multe, càci numerulu povestiloru nóstre cunoscute pan'acuma e fórte micu.

Si ce bogatia mare cuprindu aceste! Inca Schiller a esclamatu: „Dati-mi povesci poporale si istorióre cavalesci, si din ele voiu compune istori'a unei natiuni!“

Povestile poporului nostru au o importantia fórte mare. In ele gasimu multe esplacatiuni fórte pretióse pentru mitologi'a **) si istori'a nóstra. Ele revérta o lumina feerica a supra vietii poporului nostru.

Afara de minunile fabulóse, cá si palatele de cristalu, cladite pe munti de diamantu, arborii cari ajungu pana la nori, in alu caroru vârfuluri se afla cuiburi de dîne, paserile cari aducu sicre de pe lumea cealalta, balaurii cari rapescu fetele de crai, podurile de argintu, merii de auru cari producu mere de rubinu si in cari canta paserile de diamantu etc. — mai gasimu aice mere de auru, cari aruncate spre pamentu, se facu palaturi imperatesci, — furce de argintu, cari torcu de sine, — pétr'a santei mercuri, peri'a santei joi si stergur'a santei vineri: daruite tóte unui Fetu-frumosu, de cumva balaurii Paru amenintiá Pétr'a aruncata inaintea balauriloru se face o stanca innalta, care ajunge pana la ceriu, — peri'a o padure désa, prin care nici ventulu nu strabate, — si stergur'a o mare: balaurulu trebuie sè macine stanc'a, sè taie padurea si sè beie marea, cá sè póta ajunge la Fetu-frumosu. ***)

Éta ce fondu mare de tablouri feerice!

Dar apoi datinele poporului nostru! In privintia acést'a érasu putemu sè dicemu, cá putine némuri potu sè rivalizeze cu noi. Dati-

*) Mai pe largu despre poesia poporala romana vedi studiile nóstre: „Romanulu in poesia sa.“ in „Familia“ 1869 numerulu 32, 33, 34 si „Cantecele haiducesci“ in aceea-si fóia, anulu 1870 nr. 33, 34, 35, — apoi discursulu meu de receptiune in societatea Kiszfaludyana, (A román népköltészetéről) publicatu in tom. VII alu analeloru acelei societati, — si in sfirsitu studiulu dlui dr. Gr. Silasi: „Romanulu in poesia sa poporala“, publicatu in „Familia“ 1876, nr. 35, 36, 37.

**) Vedi mai multi articoli in asta materia in „Familia“ de dlu Marienescu.

***) Alessandri.

*) Marienescu.

**) Alessandri.

nele poporului noastră sunt istori'a noastră. Aceste scumpe suveniruri, toate ni rechemă în memoria pe anticii Români, pe strabunii noștri. Fia-care din ele e câte unu margaritaru foarte pretios.*)

Si totusi, câtu de puțin cunoscem noi înca din aceste. Cele mai multe zăcu și acuma ascunse în sinulu poporului, că și margelele în fundulu mării.

Si în urma portulu! Acestu portu popularu pitorescu, adevăratu capu de opera alu femeii romane din poporu! Ce se dăcu despre elu, cum se-lu apretiuiescu?!

Dar l'au descrisu alții de multu! L'au admiratu strainii. Mic'a colecțiune de portu rămănescu în espositiunea universală din Viena a atrasu admiratiunea lumii civilizate. Diuariele straine au publicatu elogiuri despre elu. Barbatii cei mai competenți i-au acordatu medal'ă de onore, cea mai înalta distincțiune ce s'a datu la acea espositiune.

Si music'a!

Dulcea, mola și melodiós'a noastră musica populară!

Ce este ea?

Unu suspinu nadusitu alu animei strivite de dureri! Unu țipetu de suferinție secularie! Unu echo în care se topește frământulu misteriosu alu pădurilor tainice, susurulu sfâșiatoriu alu riurilor plângătoare, și canteculu mangaiosu alu paseriloru ce-si alina pierderea prin melodii intime.

Unde e Romanulu. pe care nu l'ar petrunde această musica isvorita din anima? Accentele ei ni îmbeta sufletulu. Acordurile sale gelnice ne cufunda în marea dureriloru, ochii ni se umplu de lacrimi, și plângem dimpreună; er melodiiile ei mai vesele ni înalta spiritalulu la ceriuri, privim cu multă mirelumea, suntem veseli, fericiți, și suridemu.

Si totusi ce amu facutu noi pentru conservarea și înaltarea acestei music'e? Unde sunt colecțiunile noastre de melodii populare? Unde încercările noastre de cultivarea acestei music'e? Unde operele romane întemiate pe acestu fondu originalu?

Nu-su. Nu avem nimica, pentru că amu uitatu se facem ceva și în această privinție.

Dar această uitare produce pagube mari. În fia-care anu pierde câte una din melodiiile noastre. Sufletulu civilizațiunii moderne sterge originalitatea. Er cele ce mai remanu, ni le ra-

pescu alții; le prelucra, și dăcu, că sunt ale loru și se mandrescu cu ele.

Nu este asiă bine, domnelor și domnilor! Trebuie se ne apucăm de lucru, până ce înca nu e tardu; se adunăm și se publicăm toate accentele music'e noastre populare, căci toate la oalta și aceste formăza o mare comora natională.

Si acuma permiteți-mi se revin la scopulu disertațiunii mele!

Am disu, că de odată cu crearea unui fondu materialu, se adunăm și fondulu spiritualu.

Am indegetatu terenurile unde se afla materialulu pentru fondulu spiritualu.

Nu-mi remane dăra decâtu se facu apelu la toti membrii singuratici ai acestei Societăți, și în generalu cătra toti fiii natiunii noastre, că fia-care se-si dea concursulu seu la adunarea acestui fondu!

Se culegemu și se publicăm totu ce privește istori'a vieții'a, poesii'a, datinele, mitologi'a, portulu și music'a noastră!

Adunate toate aceste materialuri, adevăratu întregu fondulu spiritualu, autorii noștri dramatici voru pute se lucre mai usioru, și astu-felu timpulu vomu pute ave unu reperțoriu.

Éta ceea ce gândescu eu că putemu, mă trebuie se și facem înca de acuma!

Terenulu nostru de activitate e deschisu. La lucru dar!

Iosifu Vulcan .

Deminéti'a anului 1640. *)

— Dedicată junei societăți „Arborosa.“

În luptă cumplită

Cu „Nóptea“ 'ndracita . . .

— Ce ne-a fostu cuprinsu . . .

Si cu-asa urgia . . .

*) Acăsta poesii'a ni s'a tramisu cu următorii'a epistola :

Viena în 22 oct. 1876.

Onorata Redacțiune!

Ocupandu-me în specialu cu studiulu literaturii romane mă încantă foarte unele fenomene din ea; asié de es. maretiulu pasu nationalu alu contimpurătoriloru Domni romani „Vasilu Lupulu și Mateiu Basarabu“, cari convocare, în contielegere cu mitropolitulu „Varlaanu“, la an. 1640 unu sinodu generalu, și decretare scótarea „limbei și culturii slavo-bulgare“ din scól'a, biseric'a și administratiunea romani! — Acestu pasu nationalu mi-a inspiratu alaturat'a poesii'a, pe care am onore a o pune la dispozițiunea dv. scl.

Ionu Bumbacu.

*) Vedi opulu lui Bojinca : „Anticile romane“ și opulu lui Teodorescu : „Încercări critice.“

Ne tienea 'n sclavia . . .
— „Diu'a“ a invinsu !“

Nóptea fuge . . . sbóra
Cu gréu'a-si povóra,
— „Cu negru-si vestmentu !“
„Slavic'a cultura, . . .“
„Lung'a sa tortura, . . .“
— „O ducu la mormentu !“

In urm'a-i 'nalbesce, . . .
„Sóre“ se ivesce, . . .
— „Sóre romanescu !“
Radie luminóse, . . .

„Nóua transformare :
Diua . . . mandrulu sóre“ . . .
— „Ce voru insemná ?“

„Vr'o nóua 'ncercare . . .
Nóua subjugare . . .
— „Vre unu nou paganu ?“
Of! spune-mi Trajane !
Spune-mi Nasdravane ! . . .
— „Cine mi-i stapanu ? !“

„In acea di mare . . .
Di de cununare“ . . .
— Óre ce-ai juratu ?“

Gimnasiulu romanu din Beiusiu.

Dulci . . . si calduróse, . . .
— „Diu'a ni-o vestescu !“

Codrulu inverdiesce . . .
Valea infloresce . . .
— „Mórtea s'a respinsu !“
Dunarea . . . Carpatii . . .
Barsa . . . si Galatii . . .
— „Hor'a au intinsu !“

„Daci'a“ uimita . . .
Privesce . . . palpita . . .
— Prinde-a se 'ntrebá :
„Mie, numai mie . . .

Purare 'nvecie“ . . .
— „Mi te-ai inchinatu !“

Da 'n „a diecea véra“ . . .
In „a diecea séra“ . . .
— „M'ai si „parasitu“ !“
Ai purcesu in cale . . .
Pe murgu-ti calare . . .
— „Si n'ai mai vinitu !“

Viena in 22 oct. 1876.

Ionu Bumbacu.

VULTURII BOSFORULUI.

— Romanu de RAOULU NAVERY. —

(Urmare.)

„E bine, acestu atacu, din care póte nici unulu nu va reveni, pe voi trebuie să ve afe în sîrulu d'an-tâiu. Dumnedieu scie, câtu ve iubescu! Eu mi-am fundatu tóta fericirea, speranti'a si superbî'a pe voi. Tóte se urnescu de-odata.

„Nu vi dîcu: „Mergeti, voi veti veni învinge-tori...“ ci vi dîcu: „Remasu bunu, ve voiú revedé çolo susu!“ Presinti'a vóstra va insufletî pe ultimii aperiatori ai nostri; voi veti cadé în ordulu primu cá prínci si ostasi binecuvantati de man'a pontificelui; si istori'a, care înregistra faptele mari, va pune pe un'a dintre paginile sale aceste cuvinte: „Fiii imperatului Davidu se îngropara sub ruinele fumante a capita-lei loru.“

— Arme! arme! — repetau adolescentii.

Iléna trecú prin sala îndreptandu-si pasii spre unu armariu.

— Éta spad'a lui Andronicu, sabi'a lui Basiliu II-le, pumnalulu lui Isacu Angerulu si dóue sabii ro-site de sangele lui Othmanu. Aceste arme sunt san-tite de învingeri si eu sciu înainte, cá voi nu le veti predá.

Iléna si-puse budiele pe lamenele damascene, apoi le dadú fiiloru sei.

Suspinele Annei si ale lui Georgiu se in-doira.

— Remasu bunu! — disera de odata príncii aruncandu-se în bratierele maicei loru.

Dinsii se duceau indata a se bate cá barbati; în acestu momentu erau inca copii si cercau ultim'a sa-rutare.

— Remasu bunu! — repetá Iléna; cum puteti crede, cá voiú lasá să mergeti singuri!...

— Cum asié? voiti...

— A ve insoci; mórtea trebuie să ne ajunga la olalta.

— Ba nu! Ba nu! — strigara príncii de odata, nici odata ne vomu invoi la acést'a.

— Óre, acum antâia-data sustine o femeia unu assediú? N'a aperiaturu óre Irina Didynoticulu? Veniti, vomu să murimu pe murii Trapesuntei!

Anna se redicá plangéndu:

— Nu me parasiti! — dise dins'a; pentru Dum-nedieu nu ve departati de mine!

— Voiesci dóra să ni urmedi? — întrebá Ilén'a.

Gréti'a grózei percurse trupulu príncesei.

— Nu, tu nu vei puté suportá asemene spec-tacle.

Iléna dadú unu semnu antâiului servitoriu de palatiu si, unu momentu mai tardiu, intrá imperatulu Davidu, galfedu, sperdutu si clatinandu-se, în sala, în care Iléna acoperita de unu velu mare stá dreptu în mijloculu fiiloru sei.

— Dreptu este dara, ce mi-se dadú de scire? — întrebá Davidu fipsindu-si ochii rositi de lacrimi spre grup'a prínciloru tineri; voi conduceti acesti copii la mórte sigura, voi, mam'a loru?...

— Eu, mam'a loru, eu i conducu pe muri; eu, suveran'a loru, i invetiú datorinti'a!

— Datorinti'a e acum, de a se supune pedepsei

ceresci. Trapesunt'a e perduta; dins'a si va avé sfiirsi-tulu ca Constantinopolea.

— Se póte, — respunse Iléna, cá Domnulu mi-a rezervatu acést'a umilire; inse în Byzantiu Constan-tinu alu XII-le se batú pana în ultimulu seu momentu spre a-si aperiá cetatea de depradare si bisericile de profanare... Ranitu, murindu, inca se batea si învin-gatoriulu celu pucinu nu s'a pututu servi de elu la triumfulu seu.

Davidu prinse manele imperatesei în manile sale tremurande.

— Asculta, — dise elu; — chiar în palatiulu acest'a inca este o fiintia, care me acusa si me con-damna; acést'a fiintia e Alexa, fiulu lui Ioanu Kalo, orfanulu, a caruia diadema o-am furatu... La cauta la dinsulu în afundimea acestei feresti; dinsulu vede flot'a lui Mahmudu cu o bucuria selbatega; elu se pare a nu acceptá inamici, ci resbunatori...

— Tacere! — dise Iléna; — copiii v'aru puté audi si eu nu voiú, cá să încete de a ve respectá.

În acestu momentu strabatú prin feresti o lumi-na mare si rosia.

— Unu supurbiu alu cetâti arde! — eschiamá Iléna. Veniti fiiloru mei!

— La arme! la muri! Mai bine murimu, decâtu să ne dâmu! Conducatori! strigau nenumerate voci în apropierea palatiului.

— Aveti drigia de fic'a-vi si de celu mai micu dintre fii nostri, dise Iléna lui Davidu.

Inse príncés'a Anna încopciandu cu bratierele grumadii maicei sale, repetá:

— Me temu! nu me parasí!

— Nu de mórte trebuie a se teme, dise Iléna, de temutu e intrarea lui Mahometu între murii nostri... de temutu sunt privirile sale la faci'a ta virginala... si rusinea predării, care va aruncá crescinele în spur-catiunea haremului.

Iléna parvenise a desface manile înclestare ale Annei, candu éca se deschide usi'a salei si pe ea intra Sar'a, Ouzoun-Hassan, El-Scheriff si Panagi'a, — care se tienea pucinu mai innapoi de grup'a stapani-loru ei.

— Veniti a muri cu noi? întrebá Iléna de prínci.

Inse înainte de a puté respunde El-Schariff si Hassan, príncés'a Sar'a dise cu o vóce tremuranda:

— Eu vinu cu conditiunile lui Mahometu...

— Refusati-le! dise cu superbía Iléna.

— Cari sunt aceste conditiuni? întrebá impe-ratulu.

— Vetí abdice de tunulu Trapesuntei.

— Si pentr'acestu pretiu?...

— Pentr'acestu pretiu sultanulu va cruciá ce-tatea.

Imperatulu observá o tacere torturatória. Dóue partide formá acum famili'a:

Iléna cu fii sei voiá lupt'a pana la mórte; Ann'a, Sar'a si ai ei doriau, cá imperatulu să primésca de-tronarea. În fine Davidu întorcéndu-si capulu d'ala-ture si ne'ndresnindu a sustiené privirea plina de re-probatiuni a muierii sale si durerea muta a fiiloru sei, respunse:

— Primescu... Hassan va da de scire sultanului, din ór'a acést'a Davidu Comnenu încéta să domnésca în Trapesunt'a.

Pausa profunda domniá în sala dupa-ce suve-randu a primitu pocalulu de umilire. Sar'a se apro-

piã de elu; dins'a de si nu-i apropã in fundulu animei fapt'a, totusi lu-compatimiã si cã sora, se grabiã a-i alinã caint'a.

Fiii Ilenei nu se departara de maic'a-loru si privindu la armele date loru de dins'a, la aceste arme nefolositorie, de cari a-se servi nu li iertã descãragiulu tatalui loru, le rupsera in genunchi si arumcara bucatile la pamentu.

El-Scheriff se apropiã de Ann'a, care plangeã.

— Vãra, i dise dinsulu, eu ascundiu dela prim'a mea caletoria in Trapesunt'a unu secretu, pe care avi-lu descoperi mi-dã curagiulu marirea nefericirii vãstre. Capulu unoru provincie abiã civilitate, locuindu mai multu in corturi, decãtu in palatiu, cum asiu fi indresnitu eu sã dicu ficei lui Davidu Comnenu: Toti soci'a vietii mele! Inse acum tãte vi lipsescu deodata . . .

„Imperatululu de eri nu e decãtu unu princiu esiatu; mane voi insã-ve veti rataci si veti si proscrisa. . . Atunci veniti sub cortulu de lana, unde veti remanã libera, onorata! Refugiti in mediloculu ordeloru mele de turcomani unde veti fi mai bine servita, decãtu ati fostu in lucurosele locasiuri ale greciloru degenerati. . . . Eu mi voi considerã de scopu alu existintiei mele, sã ve facu a uitã nefericirile vãstre. . . Imperati'a e ceva mai de diosu decãtu fericirea animei. . . Delicatãti'a si iubirea mea va nevoi sã uitate de desastrele, ce ve atingu, si veti gatã cu aceea, cã veti iubi din anima pe acel'a, care nu iubesc pe nimene afara de voi. . .

— El-Scheriff, response Anna surprinsa si emotionata, cuvintele vãstre me reanima si me mangaia in durerea mea. . . Me credeam perduta; vedeam inãntãea mea ruina si mãrte. . . Acuma sentiescu, cã nu e perdutu inca nimica, si cã eu voi avã puterea si voi'a de a mai traã. . .

— Pentru mine? intrebã El-Scheriff.

— Pentru voi! response princãsa dandu man'a junelui.

Panagi'a, care si-legase privirea ardiãtoria de grup'a for nata de princãsa si verulu ei, vediendu, cã Anna trece de la esesulu durerii la o liniste nesperata si observandu gestulu ei plinu de promisiune si solenitate, cu care se para a-si pune destinulu seu in manile fiului lui Ouzoun-Hassan, murmurã:

— I-lipsiã curagiulu de a muri. . . dins'a nu va avã energiã trebuincioãa spre a putã traã libera!

Si candu Anna se departã la cãtra maica sa, Panagi'a apropiandu-se de june, i-siopti la urechia:

— Precum sbãra paserea ne'ntielãpta inãntãea sagetii venatoriului, asiã a grabitu anim'a ta inãntãea amorului. . . Tu ai vediutu fi'a Comneniloru si fusi orbitu. . . dar n'ai nici cugetatu de a-i probã anim'a. . .

— Asiã dara, cã e frumãsa, Panagiã?

— Da, frumãsa la privire; flore prin farmecu si frumsetia. . . dar slaba la anima, ca o gazella. . . Amorului nobilu si ardiendu alu lui El-Scheriff i ar conveni o anima nedependenta si tare. . . Tu ai sacrificã anim'a si sangele teu acesteie grece fricãse; dins'a ti-ar preferi òre-care dintre grumadiarii ei. . .

— Tu o urecsi, Panagiã. . .

— Ba, response tiner'a fãta; inse, femeia cã dinsa, eu sentiescu, cã asiu iubi altminte. . . Princãsa de sange cã dins'a, eu n'asiu face, ce face ea. . . Dins'a

ti-inspira unu sentiementu escluviu; ãta-me gata a o servi, pentru-cã sum sclav'a ta.

— A mea?

— Adeca sclav'a maicei tale. . . Dins'a a fostu buna catra serac'a fãta cumperata in tãrgu. . . Dins'a me tienu la sine si me ajutã a-mi cultivã talentele si donurile primite de la Dumnedieu si famili'a mea. . . Eu i-sum multu datãria si nu me voi crede a fi acuitata, pana ce nu voi platã acãst'a datorã incredintãtei alese de tine.

— Ah! Panagiã! cum sã-ti multiamescu?

— Vei cugetã mai tardiu la multiamire. . . In acãst'a òra Dumnedieu vede isvorulu cugetului meu si acãst'a mi-e destulu.

O òra mai tardiu, Ouzoun-Hassan se intãrse la palatu, prevenindu cu cãte-va minute sultanului Mahometu.

Invingetoriulu nu erã insocitu decãtu numai de cãti-va pasie; de laturea sa erã Georgiu de Messena fiulu lui Georgiu Susietai si nepotulu lui Mathi'a Cantacuzenu. Presinti'a acestui-a impresionã durerosu famili'a detronisata. Georgiu, urmarindu esemplulu lasiu alu tatane-seu imbratiasiasc islamismulu spre a-si mantui capulu.

Mahometu dovediã Sarei si Ilenei mare respectu. Virtutea impunea acestui subjugatoriu si dinsulu sciã generãsa tienutu a imperatesei de la originea acestui resboiu, pe care dins'a l'a respinsu cã imprudentu, dar pe care dins'a l'ar fi continuatu spre a mantui onãra consociului seu.

Mahometu repetã conditiunea cea d'antãia, anuntiata deja mai nainte de Sara: Supunendu-se Davidu, cetatea va fi crutiata. Imperatululu si ai sei se voru putã imbarcã intr'un'a dintre nãile lui Mahmud si a pluti spre Serea, cetate vecina Adrianopolei, un'a dintre fostele capitale eurppene si locu favoritu de pretrecere alu lui Amuratu.

Acum vediu Mahometu pe celu mai tineru dintre fiii lui Davidu, pe care lu-apropiasc maica-sa de ea, si atragandu-lu catra sine lu-intrebã:

— Cum te numesci?

— Georgiu, — response imperatãsa incercandu-se a retrage pe junele princiu.

— Nume de bunu auguru! — adause Mahomet. Mi-veti lasã mie acestu copilulu; Georgiu Suchetai se va insarcinã sã-lu crãscã si sã-lu invetie la artea resboiului.

— Celu pucinu dãra nu va fi elu acel'a, care lu-va invetiã la credinti'a parintiloru sei, — replicã Ilãna cu espressionu de dispretiu.

— Eu lu-voiescu dreptu pagiu, — adause Mahometu. Cine va indresni aici sã mi-lu refusã? . . .

Davidu condusc copilulu la Georgiu Suchetai, Ilãna n'avu timpulu decãtu numai a-i dice:

— Mai bine mori, decãtu sã apostedi cã si unchiu teu.

Mahometu, vatematu prin portarea Ilenei, o mesurã cu o cautatura aspra, apoi, observandu pe princãsa Anna, care se ascunsc dupa maica-sa, dise scurtu:

— Nu mi-ati presintatu princãsa. . . fetele crestine n'au datin'a de a-si ascunde fecicle. . .

Anna inãntã clatinindu-se si Mahometu statu orbitu de frumseti'a ei.

Dup'ãcea si-intãrse privirea spre Davidu si adause cu vãce lingusitorã:

— Mi-se pareá mai nainte, cà ve indoiti a crede simtiementelorú mele bune pentru voi . . . Este un mijlocu fórte usioru de a vi asecurá bunavointi'a mea: Adugeti aliantiei nóstre legaturile consangeniei sante . . . dati-mi fii'a vóstra Anna de consocia . . .

— Nici odata! Nici odata! — eschiamà Iléna.

— Indresniti a dice: nici odata! — reprinse Mahometu.

Uitati, cà azabii mei sunt gat'a la asaltu si cà la unu semnu Mahmudu va continuá bombardamentulu? . . . Mane nu voiu mai cere pe Anna Comnéna de socia, ci voiu luá-o dreptu préda . . .

— Eu voiu fi omoritu-o mai nainte! — dise Iléna infiorata. Destulu din rusine si umiliatire; Davidu, mai buna e mórtea, decâtu o viétia misiea . . . féta si socia de imperatu, puté-me voiu eu resolví, a vedé pe celu mai micu dintre fiii mei a deveni unu renegatu si pe fét'a mea a purtá o esistintia petata in mijloculu preferintieloru rulinatórie din haremu? . . . Ba! ba! vi lasu capital'a, patri'a . . . Me voiu duce seraca, proscrisa, copiii mi-voru remané . . . Voiti sémí rapiti si acestu ultimú bunu: Mi retragu consimtitirea la predare, la ruina, si déca voiu espirá, acést'a se va intemplá celu pucinu in giurulu acelora, cari mi-datorescu credinti'a animei si resuflarea pieptulu lorú!

— Vetí fi servita dupa placu, — dise Mahometu ree.

In acelu momentu, candu sultanulu parasiá sa-l'a, Anna scóse unu tipetu de spaimentu si cadiendu in genunchi inaintea invingetoriului strigá cu manile incelestate:

— Gratia! Gratia!

— Stapané, — dise Panagia retienendu pe El-Scheriff, — care erá gat'a sè apere pe Anna in contra slabitiunii sale proprie, mórtea in apropiarea ta e cea mai de pe urma binefacere, ce o asceptu . . .

Mahometu redicá pe princésa si prin unu soiu de generositate se pareá a considerá slabitiunea tineréi fete de espressioné a iubirii princesei si fratiesci . . .

— Scaparea a lorú vostri e in manele vóstre; vi voiu asceptá respunsulu pana mane.

Dupa departarea sultanulu imperates'a si El-Scheriff rogara pe Anna de a refusá consimtiementulu seu la acést'a monstrósa aliantia.

— Eu ve voiu scapá in contra vóstra, — respunse dins'a.

— Ea voiesce sè traiésca! — eschiamà Junele erumpendu-i durerea.

— Stapané! — dise Panagia, — sultanulu o doresce in serailulu seu, mai pucinu diu iubire decâtu din orgoliu . . . Ffi liniscitu, Anna ti-se va redá.

A trei'a di, famili'a imperatésca se imbarcá pe un'a dintre galerele lui Mahmudu. Anna si Georgiu, standu pe podu, si-intindeau bratiéle catra parintele lorú doboritu de durere, catra Iléna, care se rogá privindu spre ceriu, si catra fratii lorú, cari se intorceau spre a-si ascunde lacrimile.

VII.

Esilatii din Serea.

Pana ce fu cu putintia Ilénei de a vedé fiintiele scumpe, pe cari le parasise pana ce ochii ei puteau destinge gradinile si murii Trapesuntei, apoi cupolele

si vârfulu minaretelorú, imperatés'a remase standu pe acoperisiulu naiei. Imobila, stringéndu catra sine pe pruncii tineri, cari erau préd'a unei dureri mute, dinsa si-constrinse desperatiunea, ca sè nu ofere spectaclu marinarilorú lui Mahmudu. Inse, candu Trapesunt'a disparú de pe orisonu, candu liniá ceriului se uní cu cea albastra a mării, Iléna scobori in sub-acoperisiu cu famili'a sa. Davidu nu indresniá a se apropiá de imperatés'a: simtiementulu slabitiunii de care daduse probe desastróse, lu-nimici; in fundulu animei sale elu se considerá nedemnu de consocia sa brava.

Esilatii desbarcara in Constantinopolea, aici repausara o di, pana-ce se pregatira lecticele si caii; trup'a de azabi insarcinati de a-i conduce in Serea dadura apoi semnalulu de plecare. Pe Iléna nimicu nu o putú destrage din preocupatiunile sale crude; dar fiii ei, cu multu mai tineri, se mirau de frumsetiele tienutulu. Trecéndu caravanulu prin Adrinopolea, acést'a a dóu'a capitala a imperatulu bisantinú, princii si-esprimau parerea de reu, cà nu li s'a destinatu acést'a cetate de resiedintia. Inse Iléna preferiá cetatea Serea, ascunsa cá unu oasu, in Tracia, cetatii pompoze, care i-ar fi readusu a minte splendórea vietii sale trecute. Nu din orgoliu regretá nobil'a muiere tronulu, de pe care scobori din lasitate consociulu seu. Simtiementulu durerosu, care i-implea si torturá anim'a erá, cà nu puteá, cà odinióra, sè arete filorú sei pe Davidu demnu de respectulu si iubirea lorú.

Éra cugetulu, cà princii voru duce in esiliu o junétia nefolositoria, in locu de a servi de esemplu copiilorú de regi; de mai alesu intrebarea, ce si o puneá, ce sórte va avé Ann'a la curtea din Constantinopolea si cà ceva face din Georgiu, ultimulu si celu mai scumpu dintre fiii ei, tiranulu, care lu-tieneá la curtea sa.

Sosindu in Serea esilatii fura condusi intr'o locuintia mare, nelocuita de multu din care fantasi'a cutarui pasia incercá óre-candu sè faca unu palatu. Gradinile ei erau mari, pline de flori, cari negrigite devenisera de diumetate selbatece, infrumsetiate prin fontani, cari murmurau in nisce vase astupate de plante de apa. Palmeri, meri granati acoperiti de boboci de o rosiétia viua, rosari plini de rose impleau parterele. Chiliele casei, mobilate simplu, se deschideau intr'o curte, ce ocupá centrulu unei galerii.

Nici celu mai micu sgomotu nu petrundea din afara in acést'a locuintia; lumin'a erá in abundantia; Iléna aflá, cà dins'a e destula vietii sale, si, afectandu cà reprinde voiositatea, ce erá fundamentulu caracterulu ei, dins'a se plecá inaintea acestui stári nóue de viétia.

Familiei imperatesci se acordá unu numeru nedeterminatu de servitori, dar dins'a n'avea dreptulu de a-i alege, si fara indoiéla Mahometu si-avea spionii sei intre dinsi.

La aparintia, inse, familiei detronate i se lasá deplina libertate. Iléna, Davidu si princii jurasera, cà nu voru parasí Serea, cà nu voru incercá nimica spre a reprinde Trapesunt'a si Mahometu contá la parol'a princilorú crestini si mai alesu la loialitatea imperatesei.

(Va urmá)

Societatea pentru fondu de teatru romanu.**Procesu verbalu.**

Adunarea generala din Lugosiu, deschisa la 15 octomvre st. nou.

Siedintã a II.

tinuta totu acolo, la 16 oct., in sala otelului „Regele Ungariei.“

Presedintele, dlu dr. Alessandru Mocioni, ocupandu-si locul, deschide siedintã la 10 óie înainte de miédia-di.

IX.

Notarul ad hoc, dlu Ioanu Vladu cetesce processulu verbalu alu siedintei de eri.

Dupa unele modificatiuni stilistice acela se autentica.

X.

Dlu presedinte presinta adunãrii o depesia de felicitare, de la dlu dr. G. Vuia, cá presedinte alu Societãtii „Petru Maioru“ din Budapesta, si unulu din notari dá cetire acelei depesie.

Adunarea o intimpina cu placere; é: insasi depesiã se alatura sub $\frac{1}{2}$ acestui processu verbalu.

XI.

Conformu ordinei de di, dlu Ttu Hatieg, cá raportoru alu comisiunii, care s'a esnisu in siedintã de eri pentru inscriere de membrii si primire de taxe si oferte, raportéza, cá la acea comisiune au intratu cá taxe de la membrii noi si vechi, pecum si cá colecte, sum'a de una mia trei-dieci si otu fl. 50 cr., si si o jumetate de losu „Premie-imprmutu r. ung.“ (Magyar kir. nyeremény-kölcsön), dinanulu 1870, — Seria 3242, nr. 23, in valóre nominalade 50 fl.

Adunarea ia actu, si decie a transpune sum'a incassata la biuroulu Societãtii. List'a membrilor contributori dimreuna cu tóte actele sale se alatura acestui procesu verbalu sub $\frac{1}{2}$.

XII.

In legatura cu acestu raportu, secretariulu Societãtii, dlu Iosifu Vulcanu, raportéza cá tocmai in momentul de a plecã la acésta adunar a primitu de la dlu Iuliu Petricu, 44 fl. 40 cr., cá istu din vinutulu adunãrii din Resitia, in alaturare cu socóta din partea dlui Petricu, pe care o depune p més'a adunãrii.

Se ia actu. Éra socót'a aminta se alatura sub $\frac{3}{4}$.

XIII.

Asemene, secretariulu Societãtii, dlu Iosifu Vulcanu, raportéza, cá sosindu la Lugosiu primitu o scrisóre de la dlu cassariu alu Societãtii Ioanu cav. de Puscariu, prin care dsa lu-insciintiéza cá dupa incheierea raportului cassariulu a mai inssatu 12 fl. de la dlu Alessandru Vasileviciu din Gransebesiu, cá taxe restante de membru ordinariu pe ani 1874—5.

Se ia actu, éra quit'a dlui cassariu se alatura acestui processu verbalu sub $\frac{1}{2}$.

XIV.

Conformu ordinei de di, raportulu omissiunii esmisse pentru esaminarea raportului cassaului, Rds. D. Gavrilu Popu, mai apoi D. Iulianu Inulescu, vine a raportá, cá cercetandu cu de a memtulu ra-

tiotiniulu cassariulu, l'a gasitu corect, si propune a votá dlui cassariu multiamita si absolutoriu.

Adunarea primesce propunerea comisiunii.

Totu-odata, fiindu cá in raportulu comitetului arangiatoriu din Resitia se afla unele positiuni neesacte, le verifica.

In urmarea acestora, la II nr. 5 ofertele din comuna Cerova se statorescu numai cu 8 fl., — contribuirile Resitienilor se stabilescu cu 3 fl., — a celor din Sasca cu 3 fl., — si a celor din Jam cu 2 fl.

Ér relativu la acea positiune a raportului facutu de comitetulu arangiatoriu din Resitia, prin care se dice, cá la dlu Iuliu Petricu s'ar mai affá 50 fl. pentru niste bilete de intrare, pecum si o alta suma de 75 fl. primiti de la comuna Zorlentiulu mare: adunarea — ascultandu deslucirea, dlui Iuliu Petricu — statoresce, cá sum'a care s'a mai affatu la dsa este de totu numai 83 fl. 40 cr., din care inse detragându-se spelele in suma de 39 fl., remane sum'a de 44 fl. 40 cr., pe care a si administrat'o comitetulu centralu, si despre care dlu Secretariu tocmai acuma a raportatu.

XV.

In privintã deslucirilor si autorisãrilor cerute prin raportulu dlui cassariu, comisiunea propune, si

Adunarea, dupa óre si-cari desbateri primesce si decide urmatóriele:

1. Interesse dupa interesele decadinte ale membrilor restanti cu capitaluri nu se voru computá;

2. erogatele pentru procurarea sigilului si a stampilei se incuviintiéza;

3. erogatele pentru spelele merunte referitórie la manipularea cassei asemenea se incuviintiéza;

4. propunerea dlui cassariu d'a se admite in principiu, cá fondulu se se elóce la mai multe institute de creditu, se primesce, de óra-ce aceea e in consonantia cu § 17 din statutele Societãtii, — asemenea se autoriséza, cá successive se póta procura afara de alte efecte sigure si bine fructificatórie, si din acele papire garantate de statu, cari pe langa darea de percente anuale se sortiescu la loteria cu nimerituri principale; considerandu inse, cá numerulu acestui soi de harthí este marginitu, cassariulu va puté cumperá nu numai cáte una dintr'unu soi ei si mai multe.

XVI.

Raportorulu comisiunii pentru propuneri, dlu C. Radulescu, raportéza, cá

1. comisiunea apróba procedur'a comitetului relativa la aprobarea statutelor modificate de catre adunarea generala din Resitia, si cá prin urmare primesce acei trei §§ pretinsi de ministeriu a se pune in statutele Societãtii, pe cari comitetulu i-a primitu cu conditiunea ulteriórei aprobãri din partea adunãrii generale.

Adunarea adópta in unanimitate parerea

comisiunii, si astu-felu statutele se votéza definitivu.

XVII.

La intrebarea comitetului, déca voiesce adunarea sè se publice list'a membriloru cari n'au corespunsu deobligamentulu loru, séu sè li se mai acórde unu terminu óre-care? — comisiunea propune, cá aceia sè se mai invite inca odata in modulu de pan'acuma, acordandu-le comitetulu unu terminu óre-care. Ér dupa ce acésta invitare ar remane fara resultatu, comitetulu sè liquideze aceste pretensiuni, si in casuri unde deobligamentulu s'ar basá pe acte recunoscute de lege, sè mijlocéca incassarea acelora pe calea legii; avendu a presintá conspectulu acestoru membrii la viitóri'a adunare generala.

Adunarea primesce acésta propunere; cu modificarea inse, cá invitarea sè se faca numai prin diuarie in forma colectiva.

XVIII.

La intrebarea comitetului, déca obligatiunile private, cari nu satisfac cerintiele statuteloru, sunt a se considerá prin esceptiune cá valabile séu a se retransmite respectiviloru? — comisiunea propune, cá acele obligatiuni sè nu se retransmite, ci comitetulu sè caute a le in schimbá cu altele valabile.

Incátu pentru cei cu locuintia necunoscuta; comitetulu sè se informeze despre aceea; ér pentru membrii morti, sè se adreseze catra mostenitorii loru, pentru incassarea sumei deobligate.

In tóte aceste casuri sè se raporte la viitóri'a adunare generala.

Dupa o scurta desbatere se primesce.

XIX.

Dupa aceste dlu presiedinte, in consonantia cu punctulu 2, din raportulu cassariului pune la desbatere cestiunea de principiu, déca harthiile de valóre se potu primí cá taxe de membrii?

Dupa o discussiune scurta se decide, cá si harthiile de valóre, inca se potu primí cá taxe de membrii, de cumva acele assignuréza Societáti 5% interese anuale.

XX.

In urmarea acesteia venindu necessitatea d'a modificá si respective, d'a amplificá statutele Societáti, dlu Iosifu Vulcanu propune, cá in § 4. lit. a) dupa cuvintele „séu in obligatiuni de statu“ — sè se puna urmátóriele cuvinte: „séu in harthii de valóre cari produc 5% anuale“, — remanendu testulu urmatoriu neschimbatu.

Modificarea si respectivu amplificarea propusa se primesce in unanimitate, si comitetulu se insarcinéza a o substerne la ministeriu pentru aprobare.

XXI.

Dlu presiedinte propune, cá in considerarea speseloru de caletoria ale secretariului Societáti, dlu Iosifu Vulcanu, sè i se voteze o recompensa de o suta de florini.

Se primesce, si dlu cassariu se aviséza a-i platí acésta suma din cass'a Societáti.

XXII.

Dupa aceste dlu presiedinte, aducéndu la cunoscenti'a adunárii, cá cei trei ani, pe cari a fostu alesu comitetulu espira acuma, multiamesce in numele comitetului pentru increderea Societáti si depunendu mandatulu, invita adunarea, cá — conformu statute-loru — sè aléga comitetulu pe viitórii trei ani.

Dupa acést'a dlu Titu Hatieg luandu cuventulu, rostescce in numele adunárii, deplina multiamire cu activitatea comitetului in cei trei ani espirati, — apoi propune si

adunarea aclama comitetulu nou in persónele dloru :

Presiedinte : dr. Alessandru Mocioni ; v.-presiedinte : Iosifu Hosszu ; cassariu : Ionu cav. de Puscariu ; secretariu : Iosifu Vulcanu ; membrii : V. Babesiu, Petru Mihali si Alessandru Romanu.

XXIII.

Dlu presiedinte multiamindu pentru acésta incedere, declara in numele comitetului, cá primesce alegerea.

Apoi, conformu ordinei lucrárilor, pune la desbatere locul si timpulu viitórii adunári generale.

Se decide unanimu, cá viitóri'a adunare generala sè se tina in orasiulu Abrudu, in Transilvania; ér timpulu acelei adunári sè se defiga de catra comitetu in intelegere cu inteligint'a romana de acolo.

XXIV.

In sensulu ordinei lucrárilor, dlu presiedinte propune sè se aléga o comisiune pentru verificarea processului verbalu alu siedintei de adi.

Se primesce, si acésta comisiune se compune prin aclamatiune din dnii : Constantinu Radulescu, Iulianu Janculescu si Titu Hatieg.

XXV.

Dlu Iosifu Vulcanu ia cuventulu si multiamesce intelegintiei romane din Lugosiu pentru bun'a primire a acesteiadunári; totu-odata propune a se votá multiamita protocolaria reuniunii romane de cantu si de musica dir Lugosiu, care prin represintarea a dóue piese in dóneseri dupa olalta a contribuitu la inmultirea fondulu Societáti.

Se primesce, cu acelu adausu din partea dlupresiedinte, cá acea multiamita sè se estind si la dlu Iosifu Vulcanu, autorulu piesei eentrale, (Mirésa pentru mirésa,) care s'a represintatu in sér'a prima.

Dupa aceste, ne mai findu alte obiecte de desbatutu, dlu presiedinte multiamindu membriloru Societáti penru acésta nobila interessare, incheia adunarea la 1½ óre dupa miédia-di.

Datucá susu.

Ionu Vladu mp. Alessandru Mocioni mp.
notariu ad hoc. presiedinte.

Membrii comisiunii autenticatórie:

C. Radulescu. Iulianu Janculescu. Titu Hatieg.

S A E O N U

Calindarul septemanei.

Duminică 22-a după Rusalii, Evang. 8 Luca Cap. 10 st. 25-37.

Dumin.	24	5	St. Mart. Aretha.
Luni	25	6	Sf. Mart. Marcion și Martiriu.
Marti	26	7	(+) Sf. M. Mart. Dimitrie.
Mercuri	27	8	Sf. Mart. Nestor și Dimitrie Bas.
Joi	28	9	S. S. Mart. Terentiu și Neonila.
Vineri	29	10	Cuv. Mart. Anastasia romana. ©
Samb.	30	11	Sf. Mart. Zinobiu și Zenobia.

C E E N O U P

Immormentarea lui C. Negri s'a făcutu la Têrgulu-Ocna cu mare pompa. Corpulu lui Negri erâ purtatu de optu flacăi, în urma viniâ fiic'a sa, surorile, famili'a, unulu din prietenii cei mai scumpi ai lui Const. Negri — poetulu V. Alesandri apoi represintantulu guvernului Manolachi Costachi, dr. Antoniu represintantu alu Berladului. La inmormentare a asistatu tramisulu Domnitoriului colonelulu Greceanu, scolile, prefectulu judetiului, primariulu Oenei și alti primari de prin comune. După sevêrsirea serviciului divinulu dlu E. Costachi tinu unu discursu, prin care aretâ viêtî'a privata și rolulu ce jucâ Negri în viêtî'a publica. Câte-va cununii, ce erau puse pe sicriu, au fostu impartite între poporu, luandu fia-care câte o floricea sêu o frundia, s'o pastreze că unu adoru santu.

Diet'a Ungariei s'a convocat pe 11 nov.

Camerele Romaniei sunt convocate pe 2 nov. la sesiune extraordinaria.

De pe campulu de resbelu. Armat'a sêrbêscă fu respinse din positiunile de mai nainte, turcii ocupa cetățile Djunis, Alexinat, Krusevat și Deligrad. La Constantinopole gen. Ignatief ceru armistițiu de 6 septemani; port'a ar fi plecata a dá acestu armistițiu.

O nenorocire grozava s'a intemplat de curendu pe mare. La strimțorea Behring patru-spre-diece corabii au mersu sê veneze chiti, și dōue-spre-diece au peritu în valuri.

Dlu dr. Gr. Silasi, zelosulu professoru de la universitatea din Clusiu, este espusu la multe atacuri din partea diuaristiceii unguresci. De curendu unu diuarriu ungurescu din Clusiu a scosu la lumina acea crima grozava a dsale, că propune în limb'a romana studiulu seu. Grozava crima! Mai alesu dēca vomu considerâ, că studiulu ce propune dlu Silasi, este limb'a și literatur'a romana.

Principele Auersperg, ministrulu presiedinte alu Austriei, a daruitu bisericeii din Maria-Cell unu covoru, pe care însu-si l'a brodatu.

Unu anglesu, Ioanu Bice, s'a urcatu pe muntele Ararat. Acest'a e alu patrale omu, carele a pututu sê se urce în vêrfulu muntelui numitu.

Dlu Ionu Brateanu, ministrulu presiedinte alu Romaniei, fu decoratu de imperatulu russescu, cu cordonulu ordinului Santa Ana. Decoratiunea s'a făcutu cu ocasiunea primirii deputatiunii romane în Livadia de catra imperatulu russescu.

O carte oprita. Ministeriulu de interne a opritu

vinderea traducerii a unguresci „Jidovului Talmudistu.“

Pentru ajutorarea ranitorulu serbi o femeia a inceputu sê face colecta, și spre acestu scopu a obtinutu autorizatiunea ministeriului de interne.

Calea ferata Timisióra — Caransebesiu s'a deschisu la 22 oct. cu pompa oficiala, asistandu la acêsta ceremoniâ și represintantii guvernului.

Biserica și scōla.

Gimnasiulu romanu din Beiusiu. Politic'a cea mai sanetōsa e cultur'a nationala. Acest'a e unu adeveru constatatu. Êta caus'a, pentru care noi Romanii nu putemu sê facemu nici unu lucru mai intieptu decâtu sê infintiâm institute de cultura. Fericitulu episcopu alu Oradii-mari, Samuilu Vulcanu, candu a fondatu gimnasiulu din Beiusiu, si-a făcutu numele binemeritatu și nemuritoriu. Ilustratiunea din nr. presinte infatisiêza acestu gimnasiu. Multi au studiatu acolo, pentru multi va fi o suvenire scumpa revedere lui. Êr altii, celu putinu voru cunōsce și acestu asiementu de cultura nationala.

Societati și institute.

Societatea academica romana incheiâ sesiunea sa la 1 oct. Lucrulu principalu alu acesteia fu criticarea manuscriptului încursu la premiulu de 10 mîi de lei pentru cea mai buna sintactica romana. A încursu numai unu manuscriptu, și acel'a s'a aflatu bunu. Inse fiindu că acel'a n'a corespunsu tuturor conditiunilor concursului, nu s'a pututu premiâ, ci i s'a datu o recompensa de 8 mîi lei. Din asta cauza apoi societatea nici n'a pututu sê defaca epistol'a sigilata, ce contine numele autorului, ci trebeu sê cêra invoirea aceluia. Se crede, că autorulu este dlu Ci-pariu.

Congresulu femeiloru germane se va deschide nu peste multu în Francfortu la Main. Subiectele de frunte ce se voru desbate sunt următoriele: pre-judetiele, reformarea crescerii femeiloru, literatur'a junimii, femeile și economi'a de casa, pedecile ce se punu la intinderea campului de activitate alu femeiloru, inriurirea femeiloru a supra vietii sociale sel. Congresulu va durâ mai multe zile.

Reuniunea invetiatoriloru romani din Chioru va tinê adunarea sa generala la 19 noembre în scōl'a romana din Siomcuta-mare.

Din Blasiu se scrie, că alumnii seminariului archidiecesanu de acolo, că membrii ai societății „Inocentiu Miculu Clainiana,“ tienendu siedintia constituitōria în 12/10 si-au alesu pe anulu acest'a următorii oficiali: presiedinte Nicolau Latiu teologu IV, notariu alu corespundintieloru Gavrilu Branea IV, cassariu Nicolau Romanu III, controloru Ioanu Hoszu II, bibliotecariu Bas. P. Masca II, notariu alu siedintieloru Ioanu Macaveiu I, și redactoru alu foii manuscrise „Turnic'a“ Filipu Docolinu teologu de anulu IV.

Din Beiusiu primimu o corespundintia mai lunga despre nobilulu zelu alu tinerimeii nōstre de acolo, doveditu la constituirea societății de lectura pe acestu anu scolasticu. Din lips'a spaciului inse vomu

estraghe numai atât'a, că numit'a societate s'a constituit sub conducerea dlui professoru gimnasialu Georgiu Sfarlea, alegându-se notariu alu corespundintieloru Gerasimu Serbu, notariu alu siedintieloru Iosifu Duma, ambii studenti din a VII cl., bibliotecariu Iuliu Simonu, cassariu Augustinu Ossianu, colecatoru alu foiloru Paulu Onitia, toti studenti din a VII cl. Apoi se alese o comisiune criticat'oria, compusa de 6 membrii.

Literatura.

La Bucuresci a esitu de sub tipariu brosiur'a: „Notiuni elementare de agricultura si de hygienu“ de Ionu Pasareanu. Pretiulu unu leu.

Calindare din Bucuresci. Afłamu, că la Bucuresci au aparutu urmat'oriele calindarie: Calindarul amasantu, calindarul basmeloru si alu canturiloru poporale, Calindarul americanu, Calindarul portativu. Noi nu le-amu vediutu, căci nu ni s'au tramisu inca. Dupa ce le vomu primı, vomu publicá detaiuri despre ele.

„**Romanı'a si cestiunea Orientului**“, sub acestu titlu a aparutu in Galitia in limb'a germana o brosiura de unu autoru anonimu, carele in deductiunile sale infintiéza unu mare statu romanu.

La Cernauti chiaru acuma a esitu de supt presa si se p'ote procurá prin librarulu H. Pardini de acolo cu 80 cruceri opulu „Lehrbuch des französischen allgemeinen Civilrechtes mit Berücksichtigung des rumänischen Rechtes. Estes Heft von Dr. L. Schriffner, Professor an der Franz-Josefs-Universität in Cernowitz.

„**Geografia Ungariei**“, indreptata dupa nou'a impartire a comitatelor, se p'ote procurá la dlu Demetriu Varna, in Lapusiulu romanescu.

„**Teologia fundamentala séu generala**“, prelucrata pentru alumnii din seminariile teologice romane gr. c., dupa I. Schwetz, de dlu Simeonu Micu, professoru de teologi'a dogmatica in seminariulu archidiecepsanu de la Blasiu, a esitu de sub tipariu acolo si consta 3 fl.

La Sibiiu a esitu de sub tipariu, inse noue nu ni s'a tramisu, urmat'oria brosiurica: „Escelenti'a sa archiepiscopulu si mitropolitulu Andreiu baronu de Siaguna, — de Nicolau Popea, archimandritu si vicariu archiepiscopescu.

„**Cuventulu bisericescu**“, tinutu la parastasulu celebratu de Asociatiunea transilvana pentru mitropolitulu Andreiu bar. de Siaguna, de dlu Zacharia Boiu, a esitu de sub tipariu la Sibiiu.

Dlu I. Badilescu a scosu de sub tipariu la Bucuresci „Gramatic'a latina“ cu exercitii de tradusu, latine si romane, partea I, editiunea a 5-a.

La Sibiiu, in editur'a tipografiei Iosifu Drotleff & Comp. a aparutu pentru anulu viitoriu unu calindariu nou, intitulatu: „Calindarul bunulu economu.“ Acestu calindaru fórte bine compus, afara de partile necesarie in ori ce calindaru, contine si o parte beletristica; cele mai multe pagine inse sunt rezervate agriculturii, fiindu represintate mai t'ote ramurile acesteia prin articoli bine scrisi si cu mai multe ilustratiuni intercalate in textu, ceea ce dovedesce, că redactorii — dnii D. Comsia si Eugeniu

Brote — au voitu s'e deie poporului romanu o carte folosit'oria. Recomandámu dar acestu calindaru economiloru nostri. Pretiulu in locu 45 cr., cu portulu postalu 50 cr.

T e a t r u.

La Bucuresci in anulu acest'a patru trupe teatrale jóca in limb'a romana. Si a nume dlu Pascaly in teatrulu nationalu, dnii Millo si Lupescu in sal'a Bossel, si dlu Ionescu in teatrulu-circu.

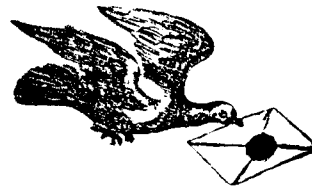
In teatrulu nationalu din Bucuresci compani'a dramatica dirigiata de dlu M. Pascaly a deschisu stagiunea teatrala cu: „Ucigasiulu“ drama tradusa de dlu Pascaly, dupa care a urmatu „Mum'a si coplii“ comediá de E. Augier, tradusa asemene de dlu Pascaly. Piesele urmat'orie voru fi: „Spionulu invasiuniloru“, tradusa totu de d. Pascaly, — apoi „Smintirea politica séu cior'a cu pene straine“, comediá locala, — si „Slujbasii séu zestrea guvernamentalá“ asemene comediá locala. Repertoriulu nou se compune din dramele: Omulu de o suta de ani, Carolu XII, Paris Boemianu, Ur'a de mórtre, Nobilulu si Tieranulu, Juneti'a Muschetariloru, Sfirsitulu Muschetariloru, Rapirea Bucovinei, — si comediile, Pravalia mare si pravalia mica, Lingaii, Andreea, Desfrenatii, Dóue haimanale, Nevésta séu amoresa, Oitiele mele, O loggia la opera, Unu barbatu care plange, Din'a Oltului.

Deslegarea ghiciturii numerice din nr. 34:

„Romanulu trebuie s'e fia mare!“

Bine au ghicit'o dómnele si domnisiórele: Emilia Popu n. Marcusiu, Iulia Ardeleanu, Eufrosina Popescu, Amalia Crisianu, Leontina Popoviciu, Maria Moldovanu, Nina Popescu si Lucretia Popu.

Post'a Redactiunii.

Dnii cari nu si-au rennoitu inca abonamentulu, sunt rugati a-lu rennoi cátu mai curendu, căci nrulu viitoriu se va tramite numai acelora cari au platitu innainte.

Dlui V. R. B. in Bistrftia. Terminulu ficsatu a trecutu de multu. Nu este inca gata ceea ce ni-ai promis? Salutare.

Dlui dr. Gr. G. T. in Viena. Amu cetitu cu placere, că in viitoriu veti fi mai activu in cátu privesce colaboratiunea la foi'a nostra Felicitárele nóstre!

Dlui Al. A. M. in Bucuresci. Promissiunea de a deveni unulu dintre cei mai fideli colaboratori ai nostrii, ne-a facutu bucuria. Asteptámu!

Versurile: Stelele mele, — Maria in gradina, — Me dusei in gradinutia, — Elvira, — nu sunt publicabile.

Dnei E. B. in Focsiani. Amu primitu t'ote cu cea mai mare bucuria. Complimentele nóstre!

Dnei A. P. Inca n'amu avutu timpu s'o esaminámu. Dupa aceea ve vomu insciintiá.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1876. Calea tierii nr. 39.